

ՀՀ գլխավոր դատախազ,
Պարոն՝ Ա. Հովսեփյանին

Հ Ա Ղ Ո Ր Դ Ո Ի Մ

(Հանցագործության՝ անձին ակնհայտ ապօրինի կալանավորելու և ակնհայտ ապօրինի կալանքի տակ պահելու մասին)

Հարգելի պարոն Հովսեփյան,

2010 թվականի սեպտեմբերի 3-ին ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներում հասարակական դիտորդների խմբի միջոցով Ձեզ ենք դիմել տեղեկացնելով կատարված հանցագործության մասին և խնդրել՝ տեղի ունեցածի կապակցությամբ ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ և պատժել մեղավորներին:

2010 թվականի սեպտեմբերի 11-ին թիվ 21/32-570-10 գրությամբ ստացել ենք ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներում հասարակական դիտորդների խմբին հասցեագրված ՀՀ գլխավոր դատախազության միջազգային-իրավական կապերի բաժնի պետի պաշտոնակատար՝ Ե. Ավագյանի պատասխանը, որն ըստ էության անտեսել է մեր կողմից բարձրացված հարցի և կատարված հանցագործության վերաբերյալ օրենքով սահմանված կարգով ընթացքը լուծելու հարցերը:

Տվյալ պարագայում, ելնելով այն կանխավարկածից, որ յուրաքանչյուր հանցագործության վերաբերյալ իրավապաշտպան կազմակերպությունների բարձրացրած հարցերը պետք է օրենքով սահմանված կարգով ընթացք ստանան, իսկ մեղավորները պատժվեն կրկին դիմում ենք Ձեզ կատարված հանցագործության վերաբերյալ սույն հաղորդումը հիմք ընդունելու և ՀՀ քրեական դատավարության օրնագրքի 180-181-րդ հոդվածների կարգով ընթացք տալու նպատակով:

2010 թվականի սեպտեմբերի 2-ին ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներում հասարակական դիտորդների խմբի անդամներ՝ Ավետիք Իշխանյանը, Արթուր Մաքունցը և Արման Դանիելյանը այցելել են «Նուբարաշեն» ՔԿՀ: Այցելության ընթացքում պարզվել է, որ

«Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ում 2010 թվականի օգոստոսի 5-ից մինչև սեպտեմբերի 1-ը առանց օրենքով նախատեսված հիմքերի պահվել է ՀՀ քաղաքացի Սարգիս Մանուկի Պողոսյանը:

Ուսումնասիրության արդյունքում հայտնաբերվել են հետևյալ փաստաթղթերը.

Ազատագրվածի քարտում նշված է.

«Մուտք է եղել հիմնարկ 05.08.2010 թվականին և ազատվել է 01.09.2010 թվականին ՀՀ գլխավոր դատախազության թիվ 21/32-570-10 թվականի գրության համաձայն»:

ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ Մ. Սարգսյանի 05.08.2010 թվականի 21/32-570-10 գրությունը «Նուբարաշենե ՔԿՀ-ի պետ Տ. Նավասարդյանին և պատճենը Քրեակատարողական վարչության պետ Հ. Հարությունյանին.

«2010 թվականի օգոստոսի 2-ին ՀՀ ոստիկանության քրեական հետախուզության գլխավոր վարչության և «Զվարթնոց» օդանավակայանի ՈԲ աշխատակիցների կողմից ՀՀ ոստիկանության Երևան քաղաքի վարչության ՁՊՎ է տարվել ԱՄՆ իրավապահ մարմինների կողմից 1344 և 1349 հոդվածներով հանցագործություններ կատարելու մեջ կասկածվող 29.07.2010 թվականից հետախուզվող Սարգիս Մանուկի Պողոսյանը: Վերջինս ՀՀ Քր. դատ. օր-ով սահմանված 72 ժամյա ժամկետը լրանալու կապակցությամբ ազատ է արձակվել քանի, որ չի ստացվել խափանման միջոց կալանք ընտրելու մասին որոշումը: Հաշվի առնելով Ս. Պողոսյանի կողմից կատարված արարքի ծանրությունը, ինչպես նաև ՀՀ գլխավոր դատախազի ցուցումով հանձնարարվում է, հիմք ընդունելով ԱՄՆ ինտերպոլի ԱԿԲ-ի կողմից 28.07.2010 թվականի <defusion> տեսքով հրապարակված շրջաբերականը կալանքի վերցնել Ս. Պողոսյանին մինչև ԱՄՆ իրավապահ մարմինների կողմից համապատասխան փաստաթղթերի ստացումը»:

ՀՀ ոստիկանության քրեական հետախուզության գլխավոր վարչության պետ Հ. Թամամյանի 05.08.2010 թվականի N 373-32-98 գրությունը «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ի պետ Տ. Նավասարդյանին.

«Ուղարկվում է բանկային խարդախության փորձ կատարելու համար ԱՄՆ իրավապահ մարմինների կողմից հետախուզվող ՀՀ քաղաքացի Ս. Պողոսյանը, 1983 թվականի ծնված ՀՀ ԱՆ «Նուբարաշեն» ՔԿՀ պահման ընդունելու և ՀՀ գլխավոր դատախազության վրա հաշվարկելու համար»:

ՀՀ ԱՆ «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ի պետ Տ. Նավասարդյանի 06.08.2010 թվականի Ե40/18-3-44-44 գրությունը ՀՀ գլխավոր դատախազության վարչության պետ Վ. Ավետիսյանին.

«Հայտնում ենք, որ 05.08.2010 թվականին ՀՀ ԱՆ «Նուբարաշեն» ՔԿՀ է տեղափոխվել ԱՄՆ քրեական օրենսգրքի 18 պարբերության 1344 և 1349 հոդվածներով հետախուզվող Ս. Պողոսյանը»:

2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ին Ս. Պողոսյանը ազատ է արձակվել «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ից ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ Ա. Դանիելյանի «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ի պետ՝ Տ. Նավասարդյանին ուղղված 21/32-570-10 գրության հիման վրա, որ բերվում է ստորև.

«Հանձնարարվում է ԱՄՆ իրավապահ մարմինների կողմից հետախուզվող ՀՀ քաղաքացի Ս. Պողոսյանին ազատ արձակել կալանքից»:

ՀՀ սահմանադրության 16-րդ հոդվածի համաձայն՝ մարդուն կարելի է կալանավորել միայն դատարանի որոշմամբ՝ օրենքով սահմանված կարգով:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 280-րդ հոդվածի համաձայն՝ միայն դատարանի որոշման հիման վրա են կիրառվում քրեադատավարական հարկադրանքի միջոցները, որոնցից է կալանքը որպես խափանման միջոց կիրառելը:

«Ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ կալանավորվածներին պահելու վայրերում անձին պահելու հիմքը քրեական դատավարության օրենսգրքին համապատասխան կայացված դատարանի որոշումն է՝ կալանավորումը որպես խափանման միջոց կիրառելու մասին: Առանց սույն հոդվածի երկրորդ մասով նախատեսված հիմքերի կալանավորվածներին պահելու վայրերում անձին ընդունելն ու պահելն արգելվում է:

«Ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ կալանավորված անձանց կալանքից անհապաղ ազատում է կալանավորվածներին պահելու վայրի պետը՝ քրեական վարույթն իրականացնող մարմնի որոշման հիման վրա:

Այսպիսով ինչպես Ս. Պողոսյանին կալանքի վերցնելը այնպես էլ նրան կալանքից ազատելը կատարվել են ՀՀ Սահմանադրության և քրեական դատավարության օրենսդրության կոպիտ խախտումներով, քանի որ ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ չի հանդիսանում քրեական վարույթն իրականացնող մարմին և իրավասու չէր դիմել «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ի պետին՝ հանձնարարելով ՀՀ քաղաքացի Ս. Պողոսյանին ազատ արձակել կալանքից:

Տվյալ պարագայում, Սարգիս Պողոսյանը «Նուբարաշեն» ՔԿՀ ընդունվել և պահվել է ոչ թե դատարանի որոշմամբ, այլ ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալի գրության հիման վրա և այստեղ ՀՀ օրենսդրությունը շատ հստակ է և այլ կարծիք քան այն, որ Սարգիս Պողոսյանը մեր հաշվարկներով 28 օր «Նուբարաշեն» ՔԿՀ-ում ապօրինի պահվել է կալանքի տակ չի կարող լինել:

«Ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու մասին» ՀՀ օրենքի 46-րդ հոդվածի համաձայն՝ կալանավորվածներին պահելու վայրերում օրենքների պահպանման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում են Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազը և նրան ենթակա դատախազները՝ «Դատախազության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

Մինչդեռ ՀՀ գլխավոր դատախազությունն է, որ սույն դեպքում խախտել է կալանավորվածներին պահելու վայրերում օրենքների պահպանման իր պարտականությունը և թույլ տվել կոպիտ խախտումներ. մի դեպքում անձին ապօրինի անազատության մեջ պահելու հրահանգ տալով, իսկ մյուս դեպքում՝ մեր կողմից հանցագործության փաստի առիթով տրված հաղորդմանը օրենքով սահմանված կարգով ընթացք չտալով:

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 348-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ակնհայտ ապօրինի կալանավորելը կամ ակնհայտ ապօրինի կալանքի տակ պահելը՝ պատժվում է ազատազրկմամբ՝ առավելագույնը չորս տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով:

Տվյալ պարագայում, սույն հաղորդման մեջ նշված պաշտոնատար անձանց գործողություններում առկա են ՀՀ քրեական օրենսգրքի 348-րդ հոդվածի 2-րդ մասով չթույլատրված արարքի կատարման հատկանիշներ:

Ելնելով վերոգրյալից և հիմք ընդունելով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 180-181-րդ հոդվածները, պահանջում ենք՝ օրենքով սահմանված կարգով ընթացք տալ սույն հաղորդմանը և ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 181-182-րդ հոդվածների կարգով տեղեկացնել ընդունված որոշման մասին:

Դիմողներ՝

<<Հայաստանի Հելսինկյան կոմիտե>> Իրավապաշտպան ՀԿ

ք. Երևան, Պուշկինի Յա

Նախագահ՝ Ավետիք Իշխանյան _____

<<Քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտ>> ՀԿ

ք.Երևան, Այգեստան 11, տուն 43

Նախագահ՝ Արման Դանիելյան _____

<<Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ>> ՀԿ

ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59

Նախագահ՝ Արթուր Սաքունց _____

18.10.2010